

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΚΟΥΓΚΑΣ

ΚΑΠΕΤΑΝ ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΚΟΥΓΚΑΣ

Ο οπλαρχηγός Θεοχάρης Κούγκας του Πέτρου και της Ελισάβετ γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια (Γιδά) το 1870 και πέθανε το 1917. Ήταν άνδρας περήφανος, ρωμαλέος, φιλόδοξος και προπαντός γενναίος, ήταν ψηλού αναστήματος, ευθυτενής, με κεφάλι στρόγγυλο, μάτια μαύρα και σπινθηροβόλα, μέτωπο μικρό, αραιά φρύδια, ευθεία μύτη, αρρενωπό μουστάκι, στόμα και χείλη μικρά, φωνή αρρενωπή και βροντερή, χρώμα προσώπου λευκό, βήμα γρήγορο, με μεγαλοπρεπή και επιβλητική εμφάνιση, είχε τη μορφή ημίθεου, γι' αυτό και ενέπνεε σεβασμό στα παλικάρια του. Υπήρξε μία από τις μεγαλύτερες στρατιωτικές φυσιογνωμίες, αν και δεν είχε φοιτήσει σε καμία Στρατιωτική Σχολή, όλοι οι καπεταναίοι τον θαύμαζαν για τις γνώσεις του, για τον τρόπο που απέκρουε τα σατανικά σχέδια των Κομιτατζήδων αλλά και τις αποκρούσεις των Τουρκικών αποσπασμάτων και την διάσωση, όταν πρόκειται για μεγάλη Τουρκική δύναμη. Ο φόβος, του ήταν άγνωστος, ήταν γεννημένος πολεμιστής διακρινόταν για το αδάμαστο θάρρος, για τον ηρωισμό και την αυτοθυσία, ήταν και άριστος σκοπευτής μετώπου. Επτά φορές τραυματίστηκε αλλά ποτέ δεν κατεβλήθη, ούτε υποχώρησε και έδωσε ολόκληρη τη ζωή του για την πατρίδα. Η στρατιωτική του δράση ξεκίνησε το 1897 σε νεαρή ηλικία. Σκοπός του και στόχος η απελευθέρωση της Μακεδονίας από την Οθωμανική κυριαρχία και την Βουλγάρικη επιβουλή. Το σώμα του ήρωα Θεοχάρη Κούγκα κοσμείται από επτά τραύματα τα οποία έλαβε στα πεδία των μαχών από το 1897 - 1913. Ο Θεοχάρης Κούγκας εργαζόταν ως ζωέμπορος και μετέφερε ζώα από την ελεύθερη Ελλάδα στη Μακεδονία. Στην Λάρισα του ανατέθηκε υπό του τότε Μακεδονομάχου Δημάρχου Πετρωτού Νικολάου να μεταφέρει πολεμικό υλικό κρυφά μέσα σε κοφίνια με λεμόνια τα οποία τα παρέλαβε από το Δερλί Λάρισας και τα μετέφερε στο Κλειδί Ημαθίας στο σπίτι του Ράκου και από εκεί διοχετεύονταν σε ολόκληρη τη Μακεδονία για τον απελευθερωτικό αγώνα. Με την έναρξη του Μακεδονικού αγώνα πήρε πρώτος μέρος στις αιματηρές μάχες της Λίμνης των Γιαννιτσών, ο ίδιος μαζί με άλλους Μακεδονομάχους κατασκεύασε την ιστορική καλύβα Κούγκα, στα ΝΔ της

λίμνης, στην οποία εγκαταστάθηκε και ο Καπετάν Νικηφόρος. Λόγω της ηρωικής του δράσης, μετά το 1897 αναδείχτηκε σε οπλαρχηγός. Το 1903 ανέλαβε υπηρεσία στην λίμνη των Γιαννιτσών βρίσκοντας εκεί τον θρυλικό ήρωα του Βάλτου οπλαρχηγό Τζόλα Περήφانو, καταγωγής Γηδά. Το ηρωικό παλικάρι Καπετάν Περήφانو είχε κατορθώσει μαζί με άλλους δύο συντρόφους του να διώξει πενταμελή συμμορία κομιτατζήδων οι οποίοι στις 20 Δεκεμβρίου 1902 επιχείρησαν να εισβάλουν στο σπίτι του Δημητρίου Δούμπη στο χωριό Νεοχώρι Αλεξάνδρειας για να αρπάξουν τρόφιμα και για να τους δολοφονήσουν. Όλοι μαζί προσπάθησαν να προσφέρουν υπηρεσίες, όπως τη φύλαξη των Ελλήνων αλιέων οι οποίοι κινδύνευαν από τους ένοπλους κομιτατζήδες που δρούσαν στην περιοχή. Στο έργο του αυτό τον βοήθησαν και οι κάτοικοι του Ρουμλουκιού. Προετοίμασαν το έδαφος για την άφιξη των Ελληνικών αντάρτικων Σωμάτων και πρώτα του Υπολοχαγού Κ. Μπουκουβάλα (Καπετάν Πετρίλο). Το Νοέμβριο του 1904 έφτασε από την Κρήτη και το Σώμα του οπλαρχηγού Μανώλη Κατσίγαρη μαζί με το οποίο συμπολέμησε και πήρε μέρος σε πολλές συμπλοκές. Το Σώμα έφυγε από τη λίμνη των Γιαννιτσών για τις περιοχές Βλαδόβιου (Άγρα) και Τέχοβου (Καρυδιάς) για να εξοντώσουν όργανα των κομιτατζήδων.

Την 27η Νοεμβρίου έδωσε άλλη μία μάχη στο Σαρακίνοβο Καράτζοβας με εκατονταμελή συμμορία κομιτατζήδων. Η μάχη κράτησε τέσσερις ώρες. Η βουλγάρικη συμμορία τράπηκε σε φυγή αφού υπέστη βαριές απώλειες. Φονεύθηκαν στον Άγρα οι Πέτρος Στάικοφ και Γκότσης Ντίμεφ διότι ήταν όργανα του εχθρού. Κατόπιν της δράσης του Καπετάν Πετρίλου στη λίμνη των Γιαννιτσών με τη συμμετοχή του Καπετάν Γκόνου Γιώτα από το Δεκέμβριο του 1904 ξεκαθάρισαν τα χωριά που βρισκόταν περίξ της λίμνης, Άδενδρον (Κιτρζαλάρ), Παραλίμνη (Τσέρκι), Καϊλή Ζορμπά, Χαρτοχώρι (Σαρίτσα) τα οποία επανήλθαν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και στον Ελληνισμό, όπως επίσης και το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων των Αγίων Αποστόλων, Π. Πέλλας τα οποία λόγω της αφόρητης τρομοκρατίας είχαν εισχωρήσει στην Εξαρχία. Εξαιρετική δράση σημείωσαν στην εκκαθάριση της λίμνης Γιαννιτσών από τους Βούλγαρους κομιτατζήδες οι δύο Βουλγαροφάγοι Καπετάν Γκόνος Γιώτας και Καπετάν Θεοχάρης Κούγκας. Οι δύο καπεταναίοι είχαν ανακαλύψει όλα τα άγνωστα μέχρι τότε μυστηριώδη ορμητήρια και τις μυστικές εισόδους και εξόδους από το Βάλτο και αυτό είχε ως συνέπεια το Ελληνικό Αρχηγείο να έχει γνωστές όλες τις μυστικές

Βουλγάρικες κρύπτες.

Το ηρωικό παλικάρι ο Θεοχάρης συμμετείχε και στην εξόντωση των κομιτατζήδων στα Κουφάλια. Ο Θεοχάρης Κούγκας είναι εκείνος που κατόρθωσε και προσχώρησε στον Ελληνισμό τον κομιτατζή Νικόλαο Πετρούση από το Μοναστηράκι Κρατζόβας και ως Έλληνας πλέον αντάρτης ανέλαβε να τροφοδοτεί με πληροφορίες τα Ελληνικά Σώματα της περιοχής Κρατζόβας. Ο Θεοχάρης Κούγκας είναι εκείνος που έδωσε πολλές μάχες με το Σώμα του Καπετάν Μορωγιάννη και για την εξόντωση του αιμοχαρούς αρχικομιτατζή Μάρκωφ. Επίσης συμμετείχε στην αιματηρή μάχη Πόλτσιστας με το Σώμα του Στόικου, στην οποία μάχη τραυματίστηκε από το Σώμα του, ένας ονόματι Μάρκου το έτος 1908. Στο Θεοχάρη Κούγκα ανέθεσε το Ελληνικό Αρχηγείο τις επικίνδυνες αποστολές εξόντωσης των βουλγάρικων συμμοριών στην περιοχή Μοριχόβου, στην οποία και τραυματίστηκε για πέμπτη φορά και σκοτώθηκαν 5 Έλληνες αντάρτες και 6 κομιτατζήδες. Η ομάδα του Θεοχάρη Κούγκα, σχηματίστηκε από παλικάρια του Γηδά και ήταν οι εξής: Γ. Οικονομόπουλος, Δ. Οικονομόπουλος, Γ. Κούγκας, Θ. Ματόπουλος, Γρ. Ματόπουλος, Π. Γκλίτζιος, Γ. Παρανομόπουλος, Α. Μπάνης, Αντ. Τσιτσάνας. Όταν το 1912 ο Ελληνικός Στρατός έφτασε στη Βέροια, ο Θεοχάρης Κούγκας, πήγε αυθόρμητα εκεί και προσφέρθηκε εθελοντικά να οδηγήσει τους ανιχνευτές προς το Γηδά. Επειδή γνώριζε καλά την περιοχή πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες στο τμήμα

του αξιωματικού Μαυρομιχάλη και πήρε μέρος στη μάχη για την κατάληψη των γεφυρών του Λουδία (20-10-1912), όπου τραυματίστηκε για έκτη φορά. Στον Ελληνοβουλγαρικό πόλεμο το 1913 πάλι ως εθελοντής συμμετέχει στον πόλεμο εναντίον των Βουλγάρων και τραυματίζεται για έβδομη φορά στη μάχη Λαχανά. Ως ελάχιστο φόρο τιμής και ευγνωμοσύνης για την προσφερθείσα υπηρεσία προς την πατρίδα το Υπουργείο των Στρατιωτικών, με τον τότε Υπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο, κατόπιν διαταγής της Α. Μ. του Βασιλέως Κωνσταντίνου του απενεμήθη την 25-5-1914 δίπλωμα και μετάλλιο για τον ηρωισμό και την αυτοθυσία για την κατά των Τούρκων μάχη των Γιαννιτσών 1912 - 1913 όπως και για την εκστρατεία κατά των Βουλγάρων 1913 στο Κιλκίς και Λαχανά στην οποία μάχη και τραυματίστηκε. Ο Θεοχάρης Κούγκας αφιέρωσε τη ζωή του στην απελευθέρωση της Μακεδονίας και το μεγαλείο της Πατρίδας μας. Απεβίωσε το Δεκέμβριο του 1917, ευχαριστημένος διότι αξιώθηκε να δει την μαρτυρική γη της Μακεδονίας ελεύθερη, για την οποία αγωνίστηκε κι αυτός με πάθος από πολύ μικρή ηλικία. Η Πατρίδα παρέλειψε να του απονεμίσει το δίπλωμα Μακεδονομάχου και το Μετάλλιο του Μακεδονικού Αγώνα. Η παράλειψη έγινε λόγω της κακής επιτελικής οργάνωσης, στην καταγραφή των καταστάσεων των ονομάτων που πήραν μέρος στην περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα.

Στην εκκαθάριση της θρυλικής λίμνης των Γιαννιτσών από τις Βουλγαρικές εγκαταστάσεις πήραν μέρος τα εξής Σώματα:

- Ανθυπολοχαγού Πεζικού Σταύρου Ρήγα (Καπετάν Κοβοντόρου)
- Ανθυπολοχαγού Πεζικού Γεωργίου Μακρόπουλου (Καπετάν Κλάπα)
- Ανθυπίαρχου Χρήστου Πρατούνα (Καπετάν Καψάλη)
- Υπολοχαγού Πεζικού Κωνσταντίνου Σάρρου (Καπετάν Κάλα)
- Σαράντη Αγαπηνού (Καπετάν Τέλλου Άγρα)
- Ανθυπολοχαγού Ιωάννη Δεμέστιχα
- Ανθυποπλοιάρχου Χαραλάμπου Παπαγακή (Καπετάν Νικηφόρου)
- Ανθυπολοχαγού Πεζικού (Καπετάν Αγραφιώτη), Κ. Μπουκουβάλα, Υπολοχαγός (Καπετάν Πετρίλος).

(Πηγές: Ρουμλουκιώτικα Σημειώματα 1980 - 1988, Ρουμλουκιώτικα Σημειώματα 1989 - 1995, Τόμος 2ος, Γιάννης Μοσχόπουλος).